

בצל דמוותם

דני בן ארי, בנה של מירה בן ארי שנפלה ב־1948, מספר על גבורת האם בקרב על ניצנים

"אף פעם לא אמרתי 'אמא'"

מאיר תורג'מן

"אין לי שום זיכרון ממנה", אומר דני בן ארי בפשטות. אבל הזיכרון, גם אם הוא לא מוחשי, נמצא שם תמיד. הולך יד ביד עם הילד שגדל בצל דמות האם שהתעקשה להישאר בבית, בקיבוץ ניצנים, ולהגן על המשק בזמן שרבים פוזנו עם פרוץ המלחמה בתש"ח. גם היום, כשהוא כבר בן 72, אל"ם במיל', אבא וסבא בעצמות, הוא אומר: "תמיד אחיה גאה בה".

מירה בן ארי נולדה ב־1926 בכרל"ץ ועלתה לישראל בגיל 7. היא התנדבה ללח"י בגיל 14, והייתה ממקימי קיבוץ ניצנים. שם הכירה את אליקים, השניים התחתנו והביאו לעולם את דן. עם פרוץ המלחמה, כשהצבא המצרי פלש, הוציאו בקיבוץ לדרך מבצע להוצאת התינוקות ומי שלא נלחם. מירה, שהייתה אלחוטנית, עשתה בחירה שאינה מובנת מאליה: היא שלחה את בנה היחיד, ונשארה עם לוחמי המשק ועם אנשי גבעתי.

האם מסרה את בנה בן השנתיים לחברתה נחמה, ונפרדה במי שפט אחד: "תגירי לדני שהייתה לו אמא". המשפט הזה מלווה את הילד, ואת האיש שהפך להיות, כל חייו. "אמא ידעה שזה משפט פרידה", הוא אומר. "שמהקרב הזה היא לא תצא בחיים". מירה גם השאירה בכיס התינוק מכתב שיועד לאביו, שהיה

"אני נפרדת מילדי למען שיהיה אדם חופשי בארצו", כתבה מירה בן ארי לבנה לפני שנפלה בקרב

שוורצשטיין לקח גופייה לבנה, ויחד עם מירה בן ארי פסע לעבר המצרים. אלא שמפקד הכוח המצרי ירה במפקד למוות, והתגובה של מירה הייתה מהירה: היא ירתה מאקדחה בקצין המצרי והרגה אותו. החיילים המצרים לא ריחמו והרגו את בן ארי במקום. "אמא לא הסכימה ליפול בשבי", אומר הבן בגאווה לא מוסתרת. עם שחרור ניצנים שב דני לניצנים, ובגיל 13 עבר לגור אצל סבו וסבתו ברמת גן. "כילד לא לא עשיתי עניין מהגבורה שלה", הוא אומר. רק אחרי שהתגייס הבין את ההרואיות שאפפה את מותה. "היא, כאישה, ירתה בקצין מצרי. חייל מצרי שנפל בשבי סיפר שזה הדהים את החיילים המצרים". שלוש בנות נולדו לדני ולאשתו רוני – לאחת מהן קוראים מיר. רה. "כולנו זוכרים אותה, את המורשת שלה ואת הגבורה שהאירה אחריה. כמו שהיא כתבה: 'מוכנה למות עם נשק ביד'".

בדרכים ולא הספיק לחזור למשק. "אין פרידה קשה מזו של אם מילדה", נכתב בפתק ששמור אצל דני עד היום, "אך אני נפרדת מילדי למען יגדל במקום בטוח ולמען שיהיה אדם חופשי בארצו. תבקר אותנו הרבה, ותמסור לו בבואך אליו את כל אהבתי! מסור לאמא ואבא הרבה נשיקות, ובקש בשמי סליחה שלא כתבתי להם, אבל אני באמת אינני יכולה!". לדני אין ספק: "המכתב שהיא שמה לי בכיס היה הצוואה שלה". בלילה שבין ה־6 ל־7 ביוני 1948 החל הצבא המצרי להפגין את המשק. "מירה קראה בקשר שוב ושוב לתגבורת ולא נענתה", מספר הבן. לפי העדויות שנאספו, בתום קרבות קשים החליט מפקד ניצנים, אברהם שוורצשטיין, לשאת ולתת עם המצרים על כניעה. הוא שלח לעברם את אחד החיילים שנשא מעל ראשו גופייה לבנה, אך זה נורה ונהרג במקום.